jam šuliniui. Iki 1,2 m gylio kastas juodos žemės sluoksnis su XX a. II pusės statybinėmis ir buitinėmis šiukšlėmis. Po juo pasiektas stambaus žvyro ir riedulių įžemis. Archeologinę vertę turintys sluoksniai šioje skvero dalyje arba nesusiformavo, arba buvo nukasti formuojant dabartinį reljefą.

Šv. Jono St. 3

During an excavation and survey at Šv. Jono St. 3, 602 m^2 were investigated (Fig. 1): 460.8 m^2 were excavated down to natural soil and 141.2 m^2 were surveyed. A barrel vault from a first half of the 17th-century basement passageway was unearthed in newly dug basement room 1 (Fig. 2). The passageway's purpose was to join the Gothic basement rooms in the N and E palace buildings. Three fragments of the foundation of a smaller building(?) from the early 17th century were discovered in room 2 (Fig. 3). A masonry wall, a column, and a column foundation from the 17th-century palace's arcade were unearthed in the E part of room 3 (Fig. 5). The cultural layer in rooms 1–3 was 2.6–3.1 m thick and contained finds dating to the 16th–18th centuries (Fig. 4)

The cultural layer in the basement's existing rooms ranged in thickness from 30–45 cm to 0.9–1 m and contained finds dating to the 16th–19th centuries (Fig. 6). Cobble paving was found in four rooms (Fig. 7) at a similar depth (50–70 cm) and is contemporaneous, having been laid prior to the 1748 fire.

The cultural layer in trench 1 was 2.45 m thick (Fig. 8). 16th(?)–17th-century finds were discovered in the lower waterproofing layer. Two masonry wall fragments and part of a basement vault were unearthed in trench 2 (Fig. 8). The discovered walls are the remains of a building that stood on historical plot (Lith. *posesija*) 431, was mentioned since the early 16th century, and was demolished in the 1950s. The masonry foundation fragments discovered in trench 3 are the remains of an earlier building that existed until the first half of the 17th century (Fig. 8).

The cultural layer in area 1 in the palace's inner courtyard had been disturbed down to a depth of 1.5–2.5 m during the laying of various underground utility lines. A 40–70 cm waterproofing layer with sparse 16th(?)–17th-century finds was reached at a depth of 1.85–2.1 m (Fig. 8).

In K. Sirvydo Square, fragments of simple stone and arched foundations ascribable to the Classical and Baroque periods were unearthed during the renovation of the heating main (Fig. 8). Four launch and receiving pits were dug in installing the new domestic sewer line (Fig. 8). A 0.9–1.3 m thick layer of topsoil without any finds was noted in pits 1 and 4, which were dug on a hillock to the S of the palace. The masonry walls unearthed in pits 2–3 are the basement walls and foundation of the three-storey building (known as the Gucevičius House) that stood on historical plot (Lith. *posesija*) 431 up until the end of the Second World War (Fig. 9).

Atas Žvirblys

Arklių gatvė 10

2016 m. rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais Vilniuje, sklype Arklių g. 10 vykdyti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai, ištirtas 8 m^2 dydžio plotas (2 šurfai). Baigus tyrimus žvalgytas 24 m^2 plotas.

Arklių g. 10 namas pastatytas XVI a. pabaigoje – XVII a. pradžioje. 1645 m. dokumentuose minimi du mūriniai pastatai, stovėję skirtingose posesijose galais į Arklių gatvę. Per 1706 ir 1749 m. gaisrus namai smarkiai nukentėjo. Tarp 1733 ir 1749 m. abi posesijos buvo sujungtos,

suformuota posesija 255. Manoma, kad XVII–XVIII a. abu namai buvo vienaukščiai ir stovėjo galu į Arklių gatvę (*VAA*, f. 1019, a. 11, b. 4735). 1787–1792 m. sklype buvę pastatai remontuoti, rekonstruoti, pastatyta arklidė ir vežiminė. 1837 m. dokumente jau minima, kad namas yra dviaukštis. Pagal 1901 m. projektą pastatyta P korpuso vidurinioji dalis, namas įgavo dabartinę planinę struktūrą.

1995 m. Arklių g. 10 kieme archeologinius tyrimus vykdė Vidas Daminaitis. Pastato kieme iškasti 2 šurfai, juose atkasti mūrinių pamatų fragmentai, į žemę įgilinti iki 0,75–2,1 m gylio. Tyrėjo nuomone, čia surasti XVIII a. pabaiga statytos vežiminės ir ratinės pamatai. Kultūrinio sluoksnio storis tirtuose šurfuose – 2,2–2,5 m. Apatiniame kultūrinio sluoksnio horizonte (20–65 cm storio) rasta XV–XVII a. I pusės radinių (*LIIR*, f. 1, b. 2472).

2016 m. tirti du 2x1 m dydžio šurfai, vienas iš jų tyrimų metu buvo praplėstas iki 3x2 m dydžio. Bendras ištirtas plotas – 8 m^2. Baigus tyrimus iki projektinio gylio atlikti žvalgymai tranšėjoje elektros tinklams (35 m ilgio) ir dujotiekiui (45,1 m ilgio). Iš viso iki projektinio 0,4–1,05 m gylio žvalgytas 24 m^2 plotas.

Šurfas 1 – 2 m^2 (2x1) dydžio, ištirtas iki 2,4 m gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Šurfe užfiksuotas iki 2,25 m storio kultūrinis sluoksnis. Tyrimų pradžioje 15–20 cm gylyje atsidengė XX a. I pusės grindinio fragmentas. Po juo 15–50 cm gylyje fiksuotas 20–33 cm storio juodos žemės, maišytos su įvairaus stambumo akmenimis, sluoksnis. Šiame tyrimų etape archeologinių radinių nerasta.

Giliau, 0,4–2,25 m gylyje tirtas permaišytų žemių sluoksnis, kuris dalyje šurfo visiškai suardo ankstyvesnį kultūrinį sluoksnį iki pat įžemio (2,25 m gylis). Šiose permaišytose žemėse rasta keletas XVI a. II pusės – XX a. pradžios radinių, pagal kuriuos tirtus horizontus galima sieti su XX a. pradžia vykdyta namo rekonstrukcija.

Tęsiant tyrimus vėlyvų perkasimų nepažeistoje šurfo Š dalyje (apie 2x0,5 m plotas), 1–1,85 m gylyje užfiksuotas 60–80 cm storio juodos žemės sluoksnis. Jį 1,3–1,5 m gylyje perskiria 6–8 cm storio geltono smėlio tarpsluoksnis. Plonesni 2–5 cm storio tarpsluoksniai išryškėjo ir ties juodos žemės apatiniu horizontu 1,55–1,7 m gylyje. Šiame tyrimų etape surinkta nemažai archeologinių radinių ir gyvulių kaulų. Ties juodos žemės sluoksnio viršutiniu horizontu radiniai gana įvairūs, datuojami XVI–XVIII a. Ties apatiniu sluoksnio horizontu 1,5–1,85 m gylyje rasta neglazūruotos buitinės keramikos fragmentų, puoštų geometriniais ornamentais (XV–XVI a.), plokštinės čerpės fragmentas (XVI–XVII a.), polichrominio plokštinio koklio smulkus fragmentas (XVI a. II pusė) ir žalsva lango stiklo šukė (XVI–XVIII a.?). Įvertinus surinktus radinius, galima teigti, kad juodos žemės sluoksnio apatinė dalis susiformavo XVI a. II pusėje – XVII a. I pusėje.

Tyrimų pabaigoje įžemio – geltono smėlio, viršutinis horizontas pasiektas 1,7–2,25 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus.

Šurfas 2 – 6 m^2 (3x2) dydžio, tirtas iki 2,05 m gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Užfiksuota, kad šurfo vietoje susiformavęs ne mažiau kaip 2,05 m storio kultūrinis sluoksnis. Tyrimų pradžioje iki 80 cm gylio fiksuoti XX–XXI a. pradžia datuojami sluoksniai. Surinkta chronologiškai labai įvairių XVI a. II pusės – XX a. datuojamų radinių: buitinės keramikos smulkių fragmentų, tarp kurių vienas akmens masės indo, importuoto iš Vestervaldo regiono (dabartinė Vokietija) pakraštėlis, datuojamas XVII a. II puse – XVIII a. I puse, XIX–XX a. pradžia datuojamo plokštinio koklio kraštas. Taip pat aptiktas Maskvos srities gamykloje „Električes-

1 pav. Istoristinio etapo išorinių laiptų pamatas, sumūrytas iš antrinio panaudojimo ir istorizmo etapo plytų iš Š. A. Žvirblio nuotr.

Fig. 1. The exterior stairwell's foundation, which was created using reused and Historism period bricks, as seen from the N.

tvo" XX a. pradžioje pagamintas gatvės šviestuvų grafitinis elektrodas su užrašu „SILESIA".

Ištyrus viršutinius sluoksnius, 60–80 cm gylyje atsidengė plytų pamato fragmentas (1 pav.). Nustatyta, kad jis 1,95–2 m ilgio, o plotis atidengtas tik šurfo ribose (iki 1,1–1,2 m.) iki P sienelės krašto. Pamato storis siekia 20–40 cm, įgilintas iki $H_{abs.}$ 118,25–118,15 m (1,1–1,25 m) gylio. Iš viso užfiksuota viena arba dvi eilės 25x13x5,5 ir 29x13x6 cm dydžio gelsvų arba rausvų plytų su įstrižomis braukomis ir storas skiedinio sluoksnis tarp jų. Iš Š pamato pusės iki 1,4 m gylio kultūrinis sluoksnis suardytas XX a. II pusėje tiesiant vandentiekio trasą. Atlikus architektūrinius tyrimus paaiškėjo, kad tai – XIX a. pabaigos – XX a. pradžios istoristinio etapo išorinių laiptų pamatas, sumūrytas iš antrinio panaudojimo ir istorizmo etapo plytų.

Tęsiant tyrimus, į V pusę nuo užfiksuoto pamato, 0,55–2,05 m gylyje tyrinėti XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje suformuoti horizontai. Pasiekus 2,05 m nuo žemės paviršiaus, kasinėjimai dėl nesaugaus gylio ir biraus grunto nutraukti.

Žvalgomieji tyrimai sklype Arklių g. 10 parodė, kad šioje vietoje iki 1–1,1 m gylio susiformavę XX–XXI a. pradžios sluoksniai, kuriuose pasitaiko ir ankstyvesnių, XVI a. II pusės – XIX a., radinių. Giliau, 1–2,25 m gylyje fiksuotas archeologinis XVI a. II puse – XVIII a. datuojamas kultūrinis sluoksnis, kuris dalyje šurfo suardytas XX a. perkasimų. Sluoksnio apatinė dalis, fiksuota 1,7–2,25 m gylyje, hipotetiškai gali būti datuojama XV–XVI a.

Tyrimų metų surinkti 72 radiniai. 71 radinys perduotas saugoti į LNM, 1 radinys perduotas saugoti į Energetikos ir technikos muziejų Vilniuje.

Arklių St. 10

In 2016, two test pits (8 m^2) were excavated during an evaluation on the plot at Arklių St. 10 in Vilnius. The foundation of an exterior stairwell from the late 19th–early 20th century was found during the investigation (Fig. 1). Deeper, an archaeologically valuable cultural layer dating to the second half of the 16th–18th

centuries was recorded at a depth of 1.0–2.25 m. A large quantity of 16th–17th-century finds were collected: sherds of household pottery (some of which had been imported from present-day Poland (Kielce) and Germany (Westerwald)), small fragments of polychrome panel stove tiles (*Blattkacheln*), a fragment of a flat roof tile, etc. The lower part of the layer, which was recorded at a depth of 1.7–2.25 m, could hypothetically date to the 15th–16th centuries.

Atas Žvirblys

Pylimo gatvė 47, Gėlių gatvė 2

2016 m. gruodį – 2017 m. sausį Vilniuje, Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2 namo patalpose vykdyti detalieji tyrimai (1 pav.). Čia numatyta įrengti kavinės bei technines patalpas. Iki įžemio ištirtos dvi patalpos 3 ir 4. Bendras tyrimų plotas 40,59 m^2. Tiriamų vietų numeracija tęstinė, nes tame pačiame name gretimose patalpose 2006–2007 m. kasinėjo Ingrida Vosyliūtė. 2006 m. buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai (*ATL 2006 meta*is, 2007, p. 388–389; *LIIR*, f. 1, b. 4646). Pastato rūsiuose ištirti 6 šurfai, pastato patalpose – 4 šurfai (bendras plotas 40 m^2). Rūsiuose daugiausia rasta pavienių ne ankstesnių kaip XVIII a. radinių, archeologiškai svarbus sluoksnis nebuvo susiformavęs. Patalpose fiksuotas 3,32–3,52 m storio kultūrinis sluoksnis, ankstyviausi horizontai (apie 1,7 m gylyje) datuoti XVII a., rasta akmeninio grindinio ir neaiškios paskirties mūrinio statinio liekanų.

2007 m. tame pačiame pastate detaliuosius tyrimus atliko I. Vosyliūtė (*ATL 2007 metais*, 2008, p. 445–448). Iki įžemio visiškai ištirtos dvi pastate esančios patalpos (bendras tirtas

1 pav. Tirtos patalpos pirmo aukšto plane pastatas Pylimo g. 47 / Gėlių g. 2: 1 – 2016 m. tirtos patalpos 3 ir 4; 2 – 2007 m. I. Vosyliūtės tyrimų vietos; 3 – 2006 m. I. Vosyliūtės tyrimų vietos; 4 – 1986 m. V. Grišino tyrimų vieta. A. Žvirblio brėž.

Fig. 1. The investigated rooms in the ground floor plan of the building at Pylimo St. 47/ Gėlių St. 2: 1 – rooms 3 and 4, which were excavated in 2016; 2 – locations investigated in 2007 by I. Vosyliūtė; 3 – locations investigated in 2006 by I. Vosyliūtė; 4 – location investigated in 1986 by V. Grišinas.

plotas sudaro 50 m^2), surinkta 715 radinių. Tirtos patalpos iš Š pusės ribojasi su 2016–2017 m. tirta patalpa 3. Tiriant nustatyta, kad šioje vietoje susiformavęs 3,04–3,40 m storio kultūrinis sluoksnis. Viršutiniai horizontai iki 1,1 m gylio (H_{abs} 122,20 m) datuoti XIX–XX a. Giliau tirti XIX a. sluoksniai, po kuriais fiksuotos akmenų grindinio liekanos. 1,6–2,1 m gylyje (H_{abs} 121,70–121,20 m) fiksuotas archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis, kuris priskirtas buvusiam XVIII a. žemės paviršiui. Jis susiformavo pastačius dabar esantį pastatą. 2,2 m gy-